SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 1287
van **MERCINA CLAESEN**
datum: 2 september 2026

---

aan **CAROLINE GENNEZ**
VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN EN ARMOEDEBESTRIJDING, CULTUUR EN GELIJKE KANSEN

Consulenten sociale dienst jeugdrechtbank (SDJ) - Agressie-incidenten

De consulenten van de sociale diensten jeugdrechtbank (SDJ) vervullen een belangrijke rol binnen de gerechtelijke jeugdhulp. Zij staan de jeugdrechter bij, voeren maatschappelijke onderzoeken uit, adviseren over passende hulp of reacties op jeugddelicten en volgen gerechtelijke maatregelen en sancties op.

Daarbij komen zij rechtstreeks in contact met kinderen en jongeren in verontrustende opvoedingssituaties, maar ook met minderjarigen die verdacht worden van of betrokken zijn bij jeugddelicten. Daarnaast onderhouden zij intensief contact met ouders en andere personen uit de context van de minderjarige. Door hun functie kunnen consulenten terechtkomen in complexe en gespannen situaties.

De veiligheid van medewerkers is daarbij essentieel. Agressie, bedreigingen of intimidatie kunnen niet alleen een impact hebben op het welzijn van consulenten, maar ook op de aantrekkelijkheid van het beroep en de continuïteit van de dienstverlening.

1. Hoeveel incidenten van verbale agressie, fysieke agressie, bedreiging of intimidatie tegenover medewerkers van de sociale diensten jeugdrechtbank werden jaarlijks geregistreerd in 2023, 2024, 2025 en, voor zover beschikbaar, 2026? Graag een opsplitsing per jaar, per aard van het incident en per sociale dienst jeugdrechtbank.
2. In hoeveel gevallen was de agressie afkomstig van de minderjarige zelf en in hoeveel gevallen van ouders, opvoedingsverantwoordelijken of andere personen uit de context? Kan daarbij, wat de minderjarigen betreft, een onderscheid worden gemaakt tussen dossiers inzake een verontrustende opvoedingssituatie en dossiers inzake jeugddelinquentie?
3. Hoeveel van deze incidenten hebben geleid tot een melding bij de politie en/of een aangifte? Hoeveel incidenten hebben geleid tot arbeidsongeschiktheid van een medewerker?
4. Over welke richtlijnen en procedures beschikken de sociale diensten jeugdrechtbank voor het voorkomen van en omgaan met agressie? In welke concrete veiligheidsmaatregelen is voorzien voor onder meer gesprekken, huisbezoeken en contacten met jongeren of hun context waarbij vooraf een verhoogd veiligheidsrisico wordt ingeschat?
5. Welke opleiding krijgen consulenten inzake agressiepreventie, de-escalatie en het omgaan met bedreigende situaties? Is die opleiding verplicht en wordt ze regelmatig herhaald?

Vlaams Parlement

6. Welke opvang en nazorg krijgen medewerkers die slachtoffer worden van agressie of bedreiging? Wordt daarbij ook structureel aandacht besteed aan de psychosociale impact?
7. Hoe evalueert de minister de huidige aanpak van agressie tegenover SDJ-consulenten? Acht de minister bijkomende maatregelen noodzakelijk om hun veiligheid te garanderen, in het bijzonder bij de opvolging van dossiers waarbij sprake is van een verhoogd risico op agressie?

CAROLINE GENNEZ
VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN EN ARMOEDEBESTRIJDING, CULTUUR EN GELIJKE KANSEN

ANTWOORD
op vraag nr. 1287 van 2 september 2026
van **MERCINA CLAESEN**

---

1. Voor 2026 zijn enkel cijfers tot en met augustus beschikbaar, zodat een vergelijking met volledige kalenderjaren met de nodige voorzichtigheid moet gebeuren. Een hogere registratie kan samenhangen met een grotere meldingsbereidheid. Elk incident ernstig en wordt opgevolgd. Onderstaande tabellen geven, opgesplitst per jaar en per aard van incident, het aantal incidenten per sociale dienst jeugdrechtbank. Agressietypes kunnen binnen één incident overlappen en mogen daarom niet bij elkaar worden opgeteld. Bedreiging en intimidatie worden niet afzonderlijk geregistreerd, maar zijn vervat in de categorie psychische agressie. De verschillen tussen sociale diensten kunnen niet zonder meer worden geïnterpreteerd als verschillen in feitelijke onveiligheid. De cijfers worden daarom gebruikt als signaal voor verdere analyse en niet als een rangschikking van sociale diensten.

OVERZICHT SOCIALE DIENSTEN					
Regio		**2023**	**2024**	**2025**	**jan-aug 2026**
Regio Antwerpen		42	44	64	71
Regio Limburg		51	37	42	20
Regio Oost-Vlaanderen		24	42	39	28
Regio Vlaams-Brabant en Brussel		23	22	45	19
Regio West-Vlaanderen		14	25	27	20
TOTAAL VLAANDEREN		**154**	**170**	**217**	**158**
TABEL PER SOCIALE DIENST					
Sociale dienst / incidenttype		**2023**	**2024**	**2025**	**jan-aug 2026**
SDJ Antwerpen — Regio Antwerpen					
totaal # incidenten		**26**	**31**	**42**	**35**
verbale agressie		25	30	41	31
fysieke agressie		3	2	3	8
psychische agressie		10	7	16	12
# gepleegd door minderjarige cliënt		2	5	7	13
# gepleegd door opvoedingsfiguren		25	28	32	22
processen-verbaal		4	1	0	1
SDJ Mechelen — Regio Antwerpen					

totaal # incidenten		**16**	**7**	**16**	**28**
verbale agressie		15	6	15	25
fysieke agressie		0	0	0	0
psychische agressie		4	3	4	11
processen-verbaal		0	0	1	1
SDJ Turnhout — Regio Antwerpen					
totaal # incidenten		**0**	**6**	**6**	**8**
verbale agressie		0	6	6	7
fysieke agressie		0	1	0	3
psychische agressie		0	3	1	2
# gepleegd door minderjarige cliënt		0	1	0	1
# gepleegd door opvoedingsfiguren		0	4	6	7
processen-verbaal		0	0	0	0
SDJ Hasselt — Regio Limburg					
totaal # incidenten		**10**	**10**	**8**	**3**
verbale agressie		10	10	7	2
fysieke agressie		1	1	0	0
psychische agressie		4	5	4	2
# gepleegd door minderjarige cliënt		2	1	0	0
# gepleegd door opvoedingsfiguren		9	9	8	3
processen-verbaal		0	0	0	0
SDJ Tongeren-Borgloon — Regio Limburg					
totaal # incidenten		**41**	**27**	**34**	**17**
verbale agressie		33	19	28	16
fysieke agressie		1	3	3	1
psychische agressie		24	7	20	10
# gepleegd door minderjarige cliënt		2	3	1	1
# gepleegd door opvoedingsfiguren		34	21	25	17
processen-verbaal		1	1	0	0
SDJ Dendermonde — Regio Oost-Vlaanderen					
totaal # incidenten		**8**	**16**	**14**	**13**
verbale agressie		7	16	11	11
fysieke agressie		0	0	0	0
psychische agressie		6	5	6	7
# gepleegd door minderjarige cliënt		0	1	0	0

# gepleegd door opvoedingsfiguren		5	13	12	13
processen-verbaal		0	2	2	1
SDJ Gent — Regio Oost-Vlaanderen					
totaal # incidenten		**11**	**20**	**15**	**11**
verbale agressie		9	19	14	8
fysieke agressie		1	1	0	0
psychische agressie		5	5	6	7
# gepleegd door minderjarige cliënt		0	2	3	1
# gepleegd door opvoedingsfiguren		9	17	11	2
processen-verbaal		0	0	0	0
SDJ Oudenaarde — Regio Oost-Vlaanderen					
totaal # incidenten		**5**	**6**	**10**	**4**
verbale agressie		5	6	9	4
fysieke agressie		0	0	2	0
psychische agressie		2	3	1	1
# gepleegd door minderjarige cliënt		1	0	1	2
# gepleegd door opvoedingsfiguren		4	6	9	2
processen-verbaal		2	0	0	0
SDJ Brussel — Regio Vlaams-Brabant en Brussel					
totaal # incidenten		**8**	**16**	**15**	**7**
verbale agressie		8	14	14	7
fysieke agressie		0	1	3	0
psychische agressie		3	9	11	3
# gepleegd door minderjarige cliënt		0	3	1	0
# gepleegd door opvoedingsfiguren		8	12	15	6
processen-verbaal		1	0	0	0
SDJ Leuven — Regio Vlaams-Brabant en Brussel					
totaal # incidenten		**15**	**6**	**30**	**12**
verbale agressie		11	5	26	10
fysieke agressie		3	0	1	1
psychische agressie		4	2	15	3
# gepleegd door minderjarige cliënt		5	1	1	2
# gepleegd door opvoedingsfiguren		10	4	28	9
processen-verbaal		1	0	0	0

SDJ Brugge — Regio West-Vlaanderen					
totaal # incidenten		**9**	**17**	**14**	**15**
verbale agressie		9	17	13	13
fysieke agressie		2	4	1	1
psychische agressie		3	4	4	5
# gepleegd door minderjarige cliënt		0	4	1	2
# gepleegd door opvoedingsfiguren		9	13	13	13
processen-verbaal		3	3	0	0
SDJ Ieper — Regio West-Vlaanderen					
totaal # incidenten		**3**	**0**	**3**	**0**
verbale agressie		3	0	2	0
fysieke agressie		0	0	0	0
psychische agressie		3	0	0	0
# gepleegd door minderjarige cliënt		0	0	0	0
# gepleegd door opvoedingsfiguren		3	0	3	0
processen-verbaal		1	0	1	0
SDJ Kortrijk — Regio West-Vlaanderen					
totaal # incidenten		**1**	**7**	**6**	**5**
verbale agressie		0	7	6	4
fysieke agressie		1	1	0	0
psychische agressie		0	4	1	2
# gepleegd door minderjarige cliënt		0	0	0	1
# gepleegd door opvoedingsfiguren		1	7	6	4
processen-verbaal		1	0	1	0
SDJ Veurne — Regio West-Vlaanderen					
totaal # incidenten		**1**	**1**	**4**	**0**
verbale agressie		1	1	4	0
fysieke agressie		0	0	0	0
psychische agressie		1	0	0	0
# gepleegd door minderjarige cliënt		0	0	1	0
# gepleegd door opvoedingsfiguren		1	1	2	0
processen-verbaal		1	0	0	0

2. We houden bij of een incident werd gepleegd door een minderjarige cliënt dan wel door opvoedingsfiguren. Het antwoord is geïntegreerd in bovenstaande tabellen. Ook hier kunnen de aantallen niet zonder meer worden opgeteld of tegenover het totale aantal incidenten worden geplaatst.
   De registratie is opgezet met het oog op de ondersteuning van het agressiebeleid en de opvolging en nazorg van medewerkers, niet om incidenten te koppelen aan de aard van het onderliggende jeugdhulpdossier.

3. Wat de incidenten betreft die aanleiding gaven tot verdere politionele vaststelling, wordt binnen de registratie van agressie-incidenten het aantal processen-verbaal bijgehouden (zie vraag 1)

4. De sociale diensten jeugdrechtbank beschikken over interne richtlijnen en procedures voor het voorkomen van en omgaan met agressie. Die bepalen onder meer hoe incidenten worden gemeld en geregistreerd, welke rol de leidinggevende opneemt, en hoe opvang, nazorg en verdere opvolging worden georganiseerd. Agressie of bedreiging tegenover medewerkers wordt niet aanvaard en geregistreerde incidenten worden opgevolgd, zowel met het oog op ondersteuning van de betrokken medewerker als op het versterken van de preventieve aanpak.
   Daarnaast bestaan er richtlijnen rond huisbezoeken. Een huisbezoek wordt voorbereid op basis van de beschikbare dossierinformatie. De veiligheidsinschatting is geen uitsluitende verantwoordelijkheid van de individuele consulent. Bij signalen van een verhoogd risico gebeurt de afweging samen met de leidinggevende of het team en bepaalt de organisatie welke voorzorgsmaatregelen nodig zijn. Dat kan betekenen dat twee medewerkers samen op huisbezoek gaan, dat duidelijke afspraken worden gemaakt over bereikbaarheid tijdens het bezoek, of dat het gesprek op de dienst of op een andere geschikte locatie wordt georganiseerd. Een medewerker wordt niet geacht een huisbezoek uit te voeren wanneer de veiligheid onvoldoende kan worden gegarandeerd.
   Ook voor gesprekken op de sociale diensten zelf zijn veiligheidsmaatregelen voorzien. In de gesprekslokalen zijn noodknoppen geïnstalleerd. De sociale diensten werken hiervoor samen met een noodcentrale, die bij activering ondersteuning kan opstarten en, indien nodig, ook de politie kan verwittigen.
   Deze richtlijnen en maatregelen vertrekken van het uitgangspunt dat de veiligheid van medewerkers prioritair is en dat telkens een professionele risico-inschatting op maat van het dossier en de concrete situatie nodig is.

5. Consulenten volgen bij hun start een inscholingstraject. Daarin is ook een opleidingsdag opgenomen rond agressiepreventie, de-escalatie en het omgaan met bedreigende situaties. Deze opleiding is verplicht voor elke startende consulent.
   Daarnaast voorzien de regio's intervisie en een bijkomend aanbod op basis van vastgestelde noden en prioriteiten. Gelet op de evolutie van de geregistreerde incidenten zal Opgroeien evalueren hoe een meer structureel herhalingsaanbod inzake agressiepreventie en de-escalatie voor alle consulenten kan worden georganiseerd.
   Daarnaast houden de regionale aanspreekpunten agressie het thema binnen de regio's en dus bij de medewerkers actief onder de aandacht. Zij bevragen regelmatig de noden in de teams, vangen signalen op en organiseren waar aangewezen intervisies of andere uitwisselingsmomenten rond agressiepreventie en het omgaan met bedreigende situaties.

6. Medewerkers die slachtoffer worden van agressie of bedreiging worden in eerste instantie opgevangen door de aanwezige collega's en de teamverantwoordelijke.

Volgens de interne afspraken neemt de leidinggevende contact op met de betrokken medewerker, worden de nodige stappen na het incident bepaald en wordt nagegaan welke onmiddellijke opvang en verdere opvolging nodig zijn.
Daarbij is ook aandacht voor de psychosociale impact van een agressie-incident. Op verschillende momenten na het incident wordt opnieuw nagegaan hoe het met de betrokken medewerker gaat en welke verdere ondersteuning nodig is. De regionale aanspreekpunten agressie volgen dit mee op en ondersteunen de teams bij het bespreekbaar houden van agressie, de impact ervan en eventuele verdere noden.
Wanneer gespecialiseerde ondersteuning aangewezen is, wordt de psychosociale dienst van Opgroeien ingeschakeld. Die kan bijkomende ondersteuning bieden en waar nodig doorverwijzen naar gespecialiseerde ondersteuning, zoals POBOS. Zo is er niet alleen aandacht voor de onmiddellijke opvang na een incident, maar ook voor de verdere nazorg en mogelijke psychosociale gevolgen op langere termijn.

7. Agressie tegenover hulpverleners is onaanvaardbaar. Consulenten van de sociale diensten jeugdrechtbank voeren een maatschappelijk essentiële opdracht uit, vaak in complexe situaties. Zij moeten die opdracht zo veilig mogelijk kunnen uitvoeren en moeten kunnen rekenen op hun organisatie vóór, tijdens en na een incident. Verbale agressie, bedreiging en intimidatie kunnen eveneens een zware impact hebben op medewerkers.

   Daarom vraag ik Opgroeien om de cijfers van 2026 grondig te evalueren, met bijzondere aandacht voor de regionale verschillen, de uniformiteit van de registratie en de ondersteuning van medewerkers. Daarnaast wordt bekeken hoe een structureler herhalingsaanbod inzake agressiepreventie en de-escalatie kan worden georganiseerd.

   Mijn uitgangspunt is duidelijk: een medewerker mag er nooit alleen voor staan. Veiligheidsrisico's moeten samen worden beoordeeld, passende voorzorgsmaatregelen moeten worden genomen en na ieder ernstig incident moet snelle en gepaste opvang beschikbaar zijn.